

Esquire

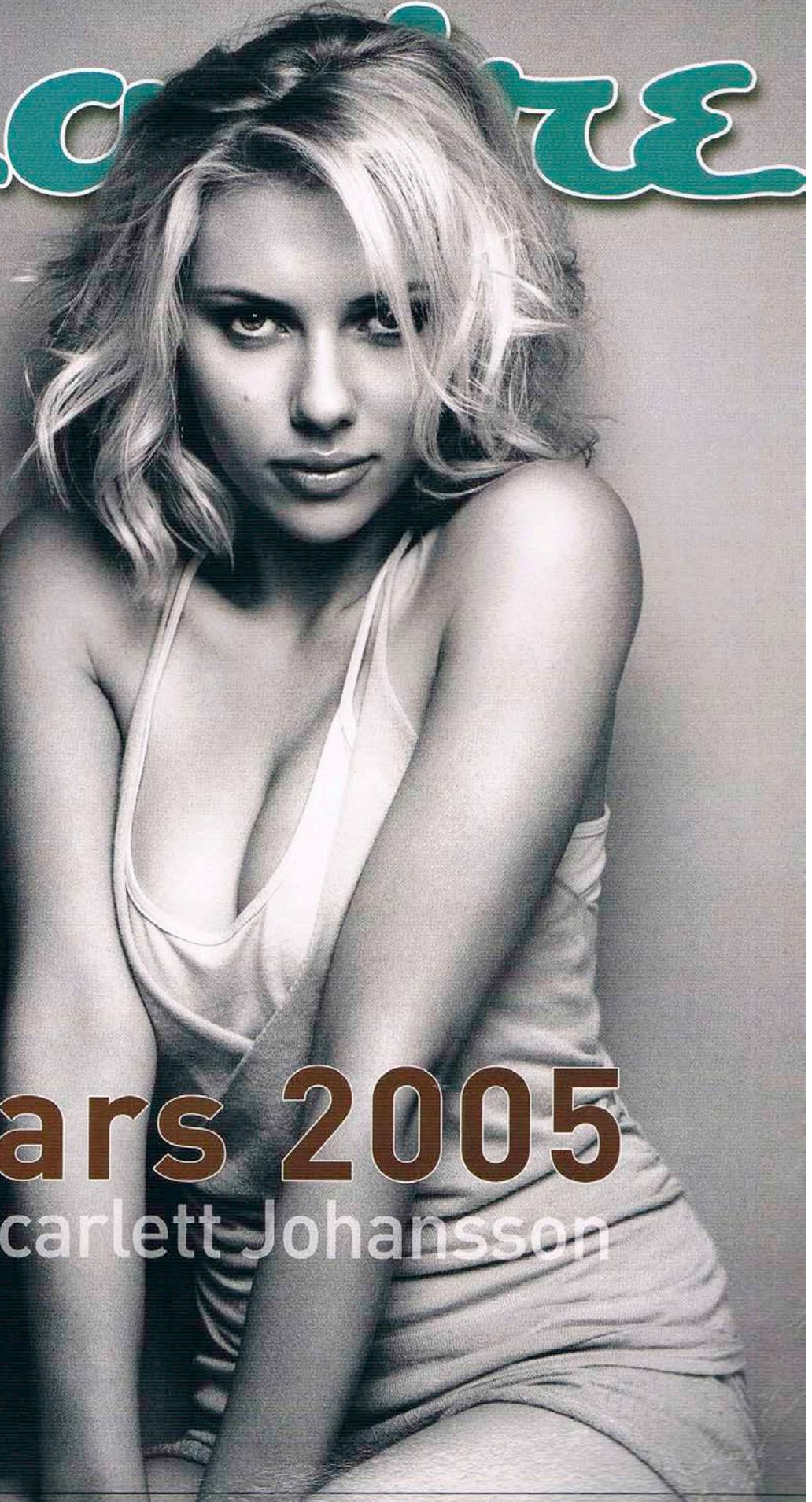
ISSN 0859-3256

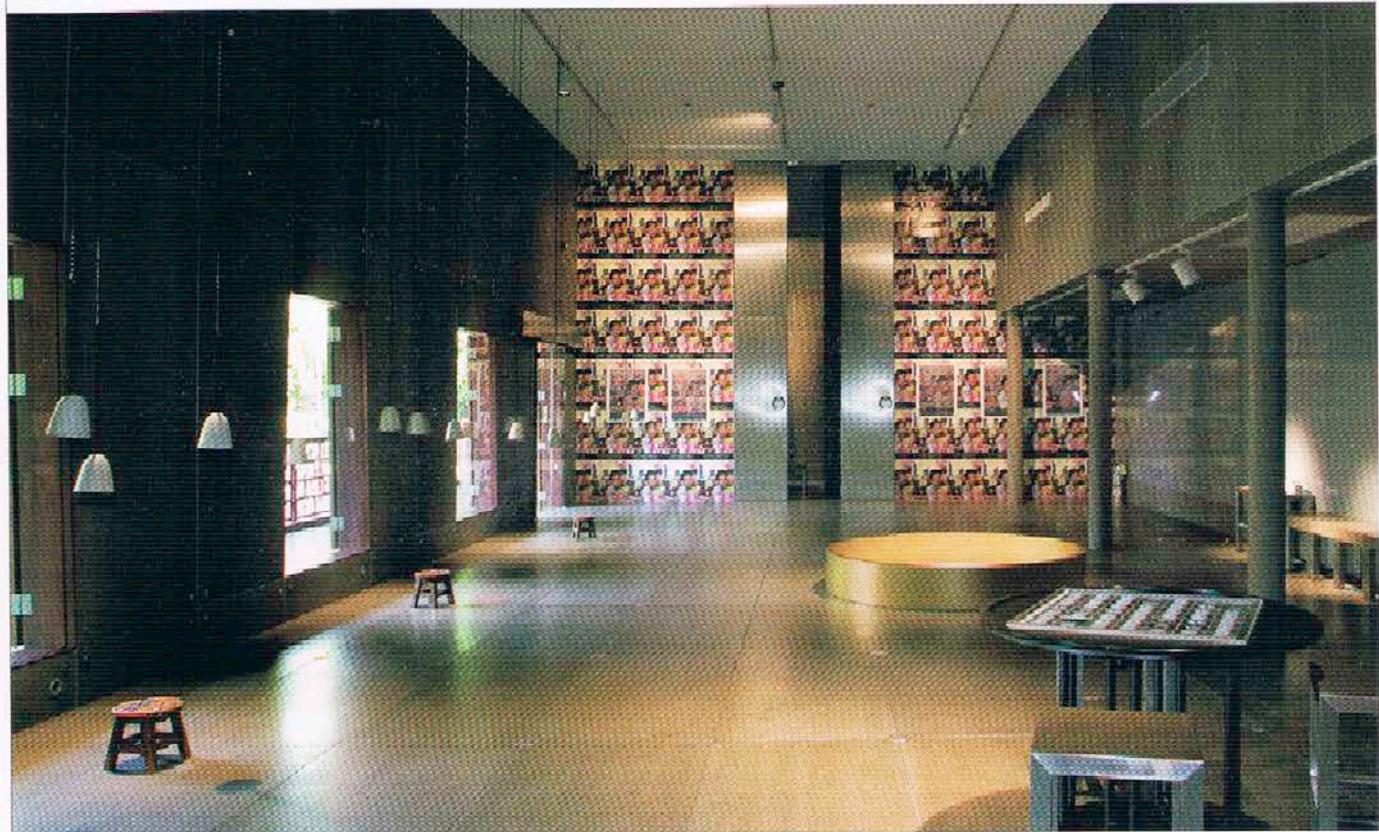

9 770859 325005

April 2005 | 70 Baht

Cars 2005
➤ Scarlett Johansson

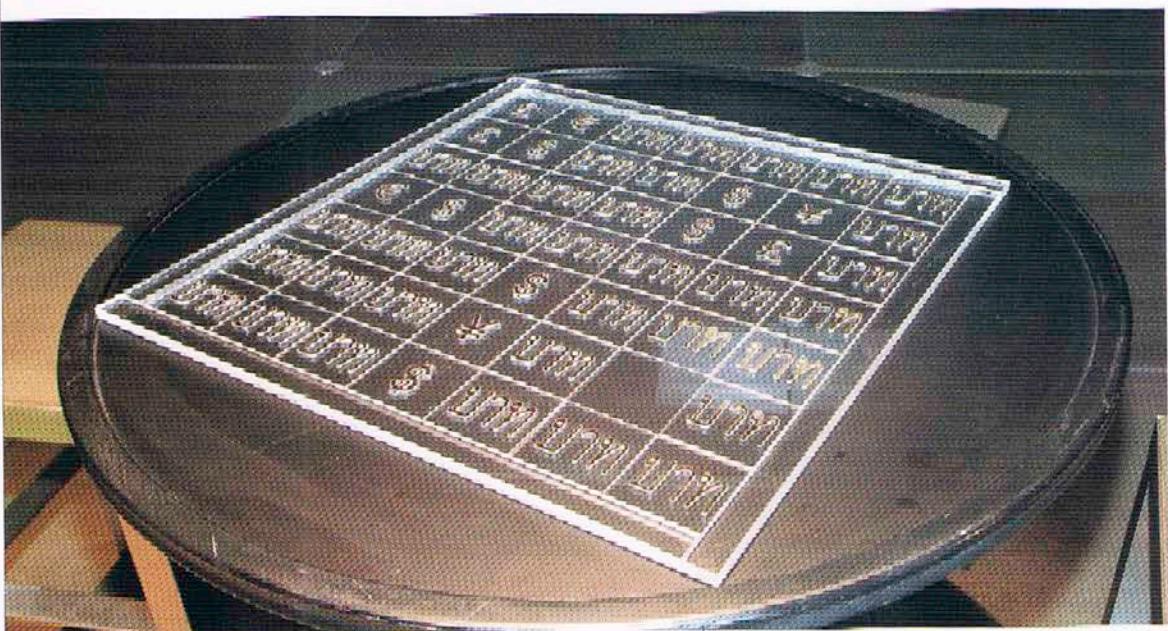

Interweaving Cultures ทอวัฒนธรรม

เย็นカラพังเอลยูที Esquire ฉบับนี้ มีหัวเรื่อง “ติดปะกันชุมชน” (ในสกุป “เดินทางไปสุดขอบฟ้า”) อุยกุด่างฯ เป็น และเป็นมีนิทรรศการศิลปะที่เน้นเรื่อง รัตนธรรม การเมืองรวมกับชุมชน และศิลปะแบบเฉพาะที่ (Site-specific Art) ใน 4 หน้าการพิพากษาที่อึก แต่... กันไม่ใช่จะเดินอยู่แต่ถ่ายให้ศิลปะมากมายในมือจูตี้ได้เปลี่ยนหุบเขาสายตาและรูปแบบไปในเกี้ยวหางนั้น

จุดเริ่มต้นของโครงการศิลปะ “ทอวัฒนธรรม” (Interweaving Cultures) เกิดขึ้นจากใจเดียของ Sachiko Namba ภัยพาลักษณาญี่ปุ่นที่ได้เดินทางมาเยังกรุงเทพฯ ในฐานะแขกของบ้าน Jim Thompson (Jim Thompson House) เมื่อปี 2002 การได้มาเยี่ยมเยียนบ้านจิม ทอมป์สัน ในครั้งนั้น ทำให้ชาชิโภ ประทับใจในสถานที่ที่สวยงามและเต็มไปด้วยเรื่องรอยทางวัฒนธรรมอย่างมาก และเชอก็ได้เกิดความคิดท้าทายว่าจะเป็นอย่างไร หากเราลองหันจากการจัดนิทรรศการศิลปะร่วมสมัยในห้องแกลลารีสีเหลี่ยมสีขาวๆ มาสู่สถานที่ที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมเฉพาะ มีบริบททางประวัติศาสตร์ และไม่ได้มุ่งที่ผู้ดูศิลปะร่วมสมัยเป็นหลัก ซึ่งหลังจากนั้นโดยเดียวตั้งกล่าวก็เริ่มพัฒนาเป็นรูปเป็นร่างมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อชาชิโภจันมือร่วมกับอิก 2 ภัยพาลักษณ์ - กฤติยา การ์เวิงค์ (ภัยพาลักษณ์อิสระและโปรดเจ้าที่ 304) และ Ann Coxon (ภัยพาลักษณ์จากอังกฤษ)

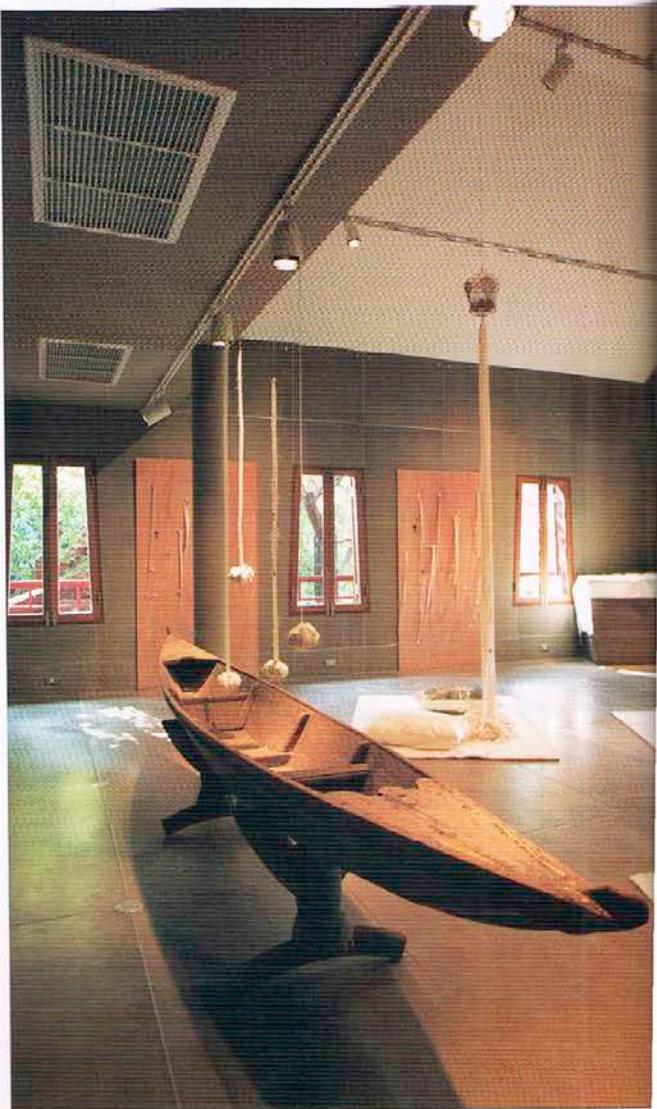
(左上)
Alana Jelinek,
TrickleDown, 2005
Plastic 1000 games,
10x10 cm. each

(右上)
Kaoru Motomiya,
Kintsugi
(gold restoration), 2005
broken furniture, cloth
thread, gold powder
and gold leaf, glue

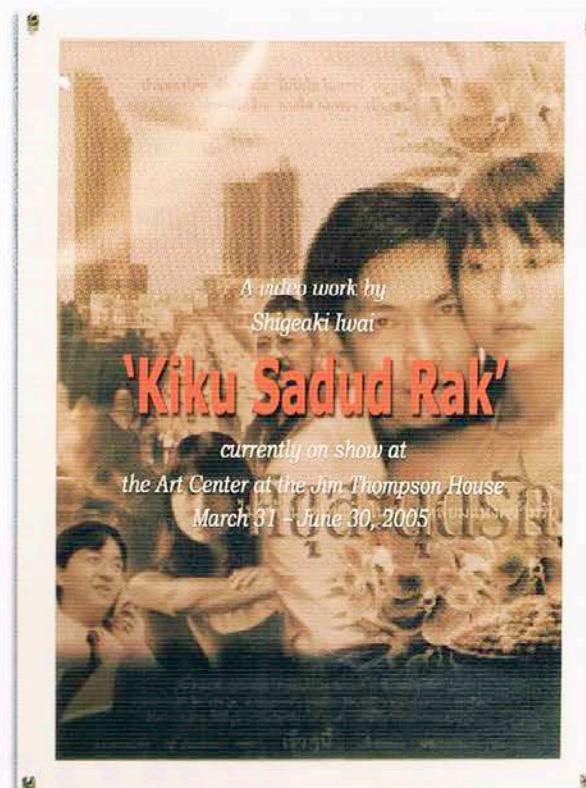
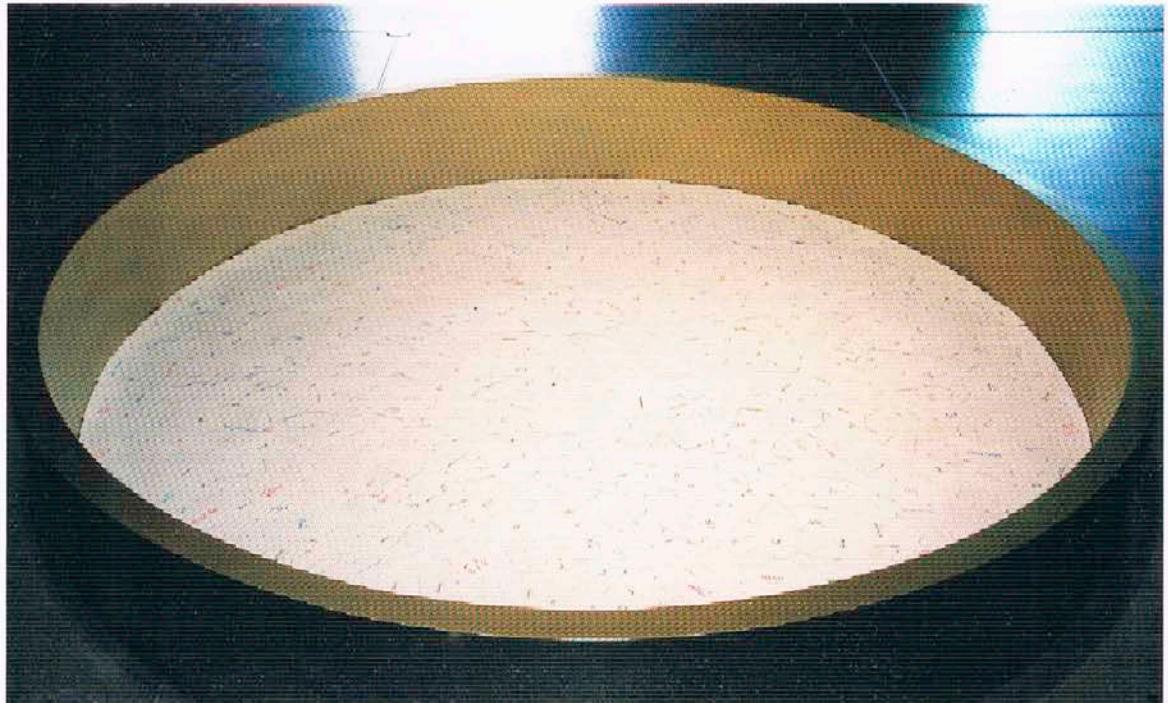
พึงคุณแล้วจุดเริ่มต้นของโครงการตั้งก่อว่าที่คงคล้ายกับเรื่องราวของ จิม ทอมป์สัน (James H.W. Thompson) ที่เดินทางมาซื้อกรุ่นเพชรฯ เมื่อ ค.ศ. 1945 และเกิดความประทับใจในศิลปะพื้นเมืองประเพณีของไทย จนตัดสินใจ สร้างบ้านและทำธุรกิจค้าใบไม้ที่นี่ แต่เริ่งๆ แล้วส่วนใหญ่ให้มีอนัยเป็นหัวเร้น จิม ทอมป์สัน ก็ยังรวมถึงวัสดุประดับต่างๆ และภารกิจการแพทย์ด้วยของโครงการทบทวนช่วง อีกด้วย เพราเว่ในขณะนั้นจิม ทอมป์สัน ได้เข้ามาพัฒนาธุรกิจค้าใบไม้ไทยจนเป็นที่ เลื่องลือไปทั่วโลก ซึ่งมันก็คือการฝ่ากบงาที่ส่องทางวัฒนธรรมที่ใช้ให้กับ เมืองไทย (ก่อนจะหายสาบสูญไป) โครงการทบทวนช่วงนี้มีจุดมุ่งหมายให้ ศิลปินต่างชาติที่เข้ามาทำวิศิวกรรมและศิลปะร่วมกับชุมชน รวมทั้งให้ลองใช้ บางอย่างไว้ให้กับชุมชน ซึ่งลักษณะดังกล่าวเนี้ยได้ทำให้ตัวโครงการมีความแตก ต่างออกจากโครงการศิลปะนานาชาติยกยิ่งๆ อย่าง Biennials หรือ Triennials (อย่างเช่น Venice Biennale) เพราะ Biennials และ Triennials นั้น จะเน้นการลงทุนก้อนใหญ่ไปกับการนำเข้าผลงานศิลปะ แต่ศิลปินกลับมี ระยะเวลาสั้นในการเข้าร่วมโครงการ และไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนกับชุมชนอย่าง ใกล้ชิด (อย่างการฝึกอบรมศิลปินไทยเดินทางไปเข้าร่วม Venice Biennale ปี 2003 ก็เป็นเพียงการนำเอาริบัลปาร์ทีเป็นแนวความคิดที่เกิดในห้องถูหนึ่งไปนำเสนอใน อีกห้องถูหนึ่งเท่านั้น)

ถ้าจะบอกว่าโครงการทบทวนช่วงนี้เป็นโครงการศิลปะแห่งยุคสมัยโลก กิจกรรมนี้ยังแท้จริง ก็คงจะไม่ผิดนัก เพราะนอกจากจะเป็นการทำางร่วมมือกัน ระหว่างภักดีรักษาและศิลปินต่างชาติต่างภาษาแล้ว ในกระบวนการทำงาน ระหว่างทั้งสองฝ่ายที่อยู่กันในคนละประเทศตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาก็มีการพบ เจอกันแบบตัวต่อตัวเพียงครั้งเดียวเท่านั้น นอกเหนือไปจากนั้นก็ต้องอาศัยอีเมล เสียเป็นส่วนใหญ่ (เรียกว่าถ้าใช้ชื่อเงาโนโลยการสื่อสารอันก้าวไกลแล้ว โครงการที่ว่าก็คงจะเกิดขึ้นได้ยาก) ที่สำคัญ โครงการทบทวนช่วงนี้มีจุดกำเนิด ที่บ้านจิม ทอมป์สัน แห่งนี้ จริงๆ แล้วก็เป็นเหตุผลที่โครงการนี้ร่วงของ โครงการใหญ่ ในอนาคตที่มีภักดีรักษาได้วางแผนที่จะตระเวนทำโครงการและ จัดแสดงนิทรรศการในประเทศไทยบูรณาภรณ์และอังกฤษ เพื่อให้เป็นการแลกเปลี่ยนและ ร่วมกัน “หอ” รัฐธรรมนูญที่สมบูรณ์

ในด้านผลงานศิลปะเองก็มีลักษณะของการเป็นศิลปะร่วมสมัยในโลก กิจกรรมนี้อย่างชัดเจน อย่างการที่ศิลปินต่างชาติใช้ปูนหลังทางความคิดและ วัฒนธรรมประเพณีเฉพาะของชาติดิน เข้ามาดีความและสร้างสรรค์งานเฉพาะ

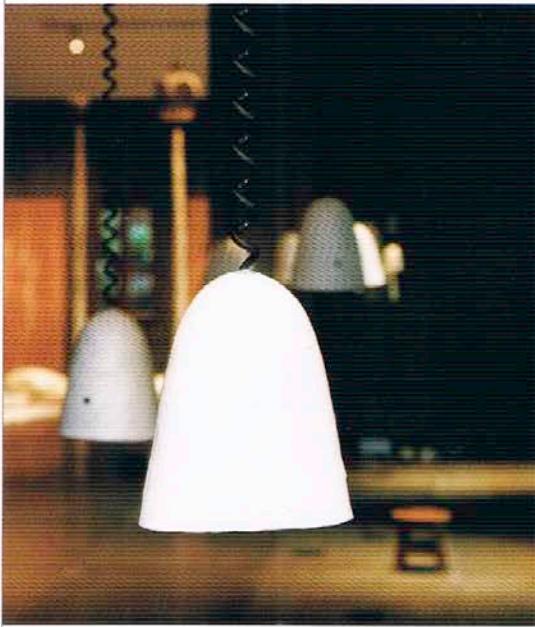
Han Myung-Ok,
Name, 2005
Wooden
container,
200x30x14 cm.,
Paper 260 gram

Shigeaki Iwai, Kiku Sadud Rak, 2005
Video Projection 21 min, Poster, Text

พื้นที่ (Site-specific work) ณ บ้านเดิม ท้องเมืองนั้น กรุงเทพฯ ยกตัวอย่างเช่น ภาพชนทรรศ “คิชุสุดรัก” ของ Shigeaki Iwai ที่เข้ารับทำขึ้นบนพื้นฐานแหวนความคิดของ การถือส่วนและสร้างส่วนนั้นกับคนจากต่างชาติและวัฒนธรรม ผูกง่ายๆ ก็ต้อง โครงเรื่องภายนทรรศจากเรื่องราวของนักห่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เข้าใจได้พบปะที่บ้านเดิมฯ บอกกับเรื่องราว่า ไฟหล่อสินไปตามแนวความคิดที่ เขายังให้รวมรวมจากการคนนาคนชาติอย่างมาย ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ที่ Iwai ได้ทำไปสุดยอดของ “คิชุสุดรัก” หนังที่มีซึ่งเป็นภาษาญี่ปุ่นที่มีความหมาย เดอะส่าหัวรับคนไทย แต่ลึกไปให้ความหมายอันได้แก่ภาษาญี่ปุ่น แสงไฟออก “ไปดูตามที่สาธารณะในกรุงเทพฯ โดยเฉพาะถนนอุमพินเนและทองหล่อ เพื่อที่จะ ดูฟีดแบ็คจากชาวกรุงเทพฯ ซึ่งเขาก็ได้นับที่กความคิดเห็นมากมายลงไปในวิดีโอด้วยเช่นกัน

อีกสองผลงานที่มีลักษณะการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมที่ต่างกันก็คือ “คินทชิกิ” ของ Kaoru Motomiya ซึ่งเป็นการใช้เทคนิคซ้อมแซมศิลป์ตุ๊ แบบดั้งเดิมของญี่ปุ่นโดยการใช้หมอกองผสมกับแล็กเกอร์ เรียกว่า คินทชิกิ มาซ้อมแซมเรื่องเก่าที่ศิลป์ปืนพูดถูกหึงไว้ใกล้ๆ บริเวณริมคลองบ้านจิมฯ และผลงาน “ช้อ” ของ Han Myung-Ok ศิลปินชาวเกาหลี ที่สร้างประดิษฐกรรมด้วยชามตี ทองขนาดใหญ่เพื่อให้ผู้ชุมชนเรียนรู้เรื่องด้วยตนเองและคนพิเศษที่รู้จักมาตลอดชีวิตด้วยภาษาของด้วยลงไป โดยผลงานแรกจะต้องถือถึงแนวความคิดเรื่องการชุมชนชีวิต แก้วตุ๊และภารกษาตุ๊และร่างกายของมนุษย์ เมื่อบา愧ของลีกหรือ อันเป็นกระบวนการที่เหมือนกับระบบหมุนเวียน Metabolism (อวัยวะใหม่ออก กดแทนส่วนที่สูญเสียไป) ที่ไม่รู้จัก... ส่วนผลงานที่สองถือถึงความคิดว่า ชื่อ ของคนเรามักจะเป็นสิ่งที่ข้ามพร้อมแคนทงภาษาและยังสะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของด้วยเรารีดออย่างตื่... จากงานประเภท Site-specific ที่กล่าวมา ทั้งหมด อาจเป็นไปได้ว่าเกิดขึ้นและแพร่หลายในทุกวันนี้ ด้วยผลลัพธ์เนื่องมา จากการที่ศิลป์ปืนได้เรียนรู้วัฒนธรรมต่างๆ มากมายและการเดินทางไปมาในมุม ต่างๆ ของโลกก็จะดึงดูดมากขึ้น พวกเขาก็คงเกิดความท้าทายมากขึ้นที่จะ ออกจากสู่ดินของด้วย มากทำงานในพื้นที่ภายนอก รวมทั้งปรับให้เข้ากับ พื้นที่ในพื้นที่นั้นๆ ด้วย

อีกเหตุผลหนึ่งที่น่าอกว่าผลงานใน Interweaving Cultures เป็นผลงานศิลปะที่มีความเป็นร่วมสมัยอย่างเด่นชัด ก็ เพราะ ผลงานส่วนมากจากศิลปินทั้ง 4 คนนี้ ถูเหมือนจะเน้นที่แนวความคิดและกระบวนการ (ผลิตและการซึมงาน) มากกว่าตัววัสดุตามความหมายของ Conceptual art อย่าง “รายละเอียด” ของ Alana Jelinek ที่เรือได้เขียนขวนให้ชาวบ้านชุมชนบ้านครัวช่วยกันถ่ายภาพบริเวณภายนอกของบ้านเรือนตนที่เรียงรายอยู่สองฝั่งคลอง และเรือได้นำมาสร้างสรรค์ต่อเป็นจิตรกรรมขนาดเล็กบนผ้าใบไทยหันหน้าไปทางไทรนั้น ก็จะเห็นได้ว่าด้วยงานที่จัดแสดงอยู่ก็ไม่ได้สำคัญไปกว่ากระบวนการที่เชื่อได้ว่ามีการทำงานกับชาวบ้านผู้มีมือในการห่อตัวไทร (ที่เป็นสาเหตุให้จิตรกรรมปั้นสัน เลือกปลูกบ้านอยู่ฝั่งตรงข้ามของบ้านครัว) นอกจากนั้น ความประทับใจที่ต้องการมอบภาพเหล่านั้น คืนให้กับชุมชนบ้านครัวหลังจากจนลืมเรื่องการศิลปะเป็นอีกส่วนหนึ่งของกระบวนการที่เราไม่สามารถมองเห็นได้จากขั้นตอน ส่วนผลงานศิลปะ/เตียงดัดวาง “คุณอยู่ที่นี่นั่น คุณไม่ได้อยู่ที่นั่น” ของ สุทธิรัตน์ ศุภปริญญา ศิลปินไทยเพียงคนเดียวในที่นี้ที่รักเป็นงานศิลปะที่ต้องอาศัยการรับต้องและใช้ประโยชน์ (ด้วยการพังและพูดกรอกเข้าไปในไมโครโฟน) จึงจะสามารถรับถึงแนวความคิดเรื่องการติดต่อทางจิตวิญญาณ ยังเป็นผลสืบเนื่องมาจากการความสัมยဝของศิลปินในการหาดูตัวไปอย่างลึกซึ้งของจิตรกรรมปั้นสัน ได้

...ถ้าคุณอ่านเรื่องราวของโครงการทอผ้าธรรมชาติ ดึงรัตตันนี้ อาจจะมีหนึ่งคำามสัมยศักดิ์สิทธิ์มากบ้างว่า หากรูปแบบของงานศิลปะเปลี่ยนไปในทิศทางนี้ แล้วเราในฐานะผู้ชมที่ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมและไม่ได้มานั่งอ่านประวัติความเป็นมา รวมทั้งความหมายที่แฟงเอาไว้อย่างลึกซึ้งนี้ แต่ได้

« Sutthirat Supaparinya,

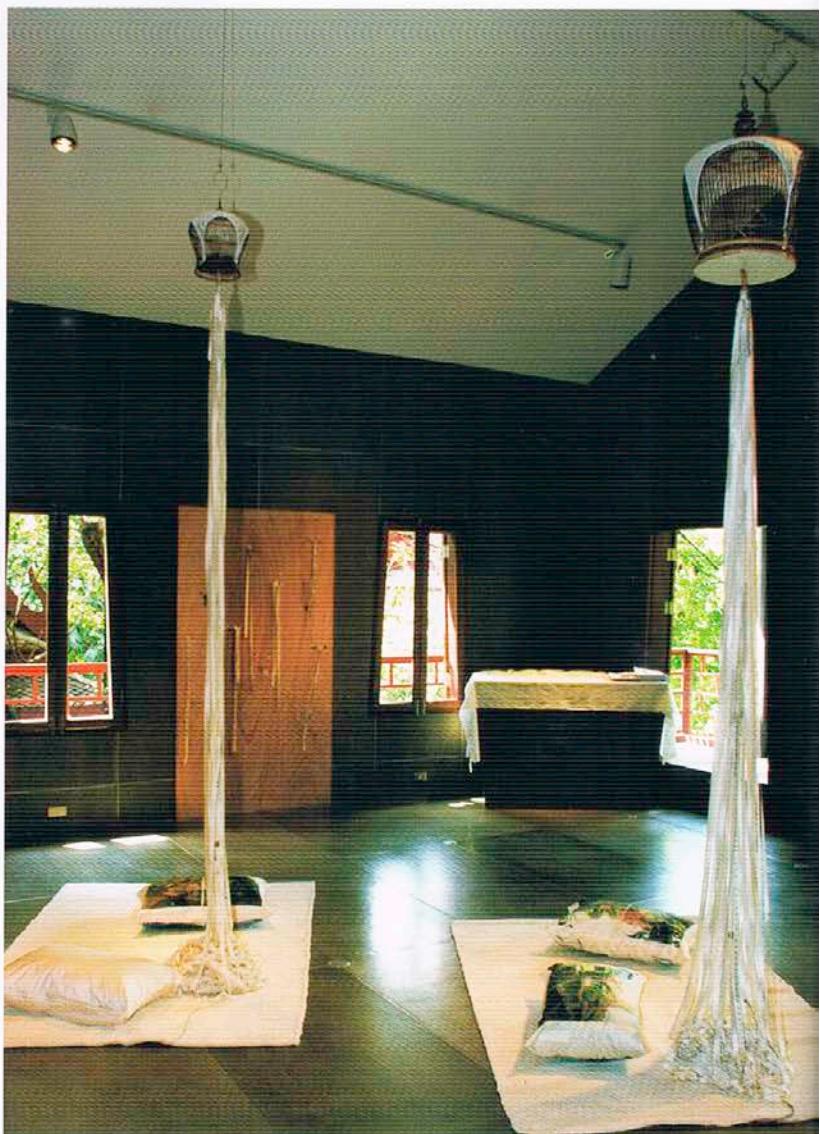
You are there, you are not there, 2005

paper-maché cups, radio, electronic wires, microphones, earphones, intercom machine sound installation

▼ Kaoru Motomiya,

white book, 2005

mixed media: silk ribbons, digital photo and print on silk, pillow cushions, birdcages with cover, MD recorded sound played with CD player
text written by children at the workshop of the artist.

เพียงชิ้นนิทรรศการศิลปะที่จัดขึ้น จะเกิดความเข้าใจได้อย่างไร? คำามนี้คงจะตอบยากและ渺茫 ร่วมกับความต้องดูภัยในนานาประการ ดังนั้นเราจึงขอทิ้งท้ายไว้ให้เข้มคิดกัน ...เข่นเมืองกับโครงการ Interweaving Cultures ที่บ้านจิตรกรรมปั้นสันแห่งนี้ ที่เต็มไปด้วยความน่าสนใจ แต่ละวันนี้ที่ยังเป็นเพียงแค่ระยะเริ่มต้นเท่านั้น ก็คงยังมีอะไรรอให้คิดให้ทำอีกมากมาย ☺

นิทรรศการทอผ้าธรรม (Interweaving Cultures) จัดแสดง ณ The Art Center, Jim Thompson House

ตั้งแต่วันนี้ไปจนถึง 30 มิถุนายน 2548 (9.00 - 17.00 น.) ไม่เสียค่าเข้าชม... รายละเอียดเพิ่มเติม โทร. 02-216-7368